

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Ert dnr KN2026/00593

Vårt dnr R-2026-12

Malmö den 11 september 2026

REMISSVAR

Naturvårdsverkets Förslag på förenklingar och förbättringar i spårbarhetssystemet för farligt avfall, samt Framställan om att införa spårbarhet för långlivade organiska föroreningar i avfall

Avfall Sverige är kommunernas branschorganisation inom avfallshantering. Våra medlemmar – landets alla kommuner – ansvarar för att avfall samlas in, återvinns och behandlas på ett hållbart sätt. Det innebär att vi indirekt företräder hela Sveriges befolkning.

Avfall Sverige har också cirka 150 privata företag som associerade medlemmar.

Vi verkar för en hållbar och innovativ avfallshantering där vi samverkar med andra utifrån vårt samhällsansvar. Vår vision är en framtid utan avfall. Därför påverkar, utvecklar och samverkar vi för en framtid där avfall förebyggs, återvinns och ses som en resurs.

Avfall Sverige tackar för möjligheten att lämna remissvar och önskar fortsatt dialog med Naturvårdsverket och Regeringskansliet i översynen av spårbarhetssystemet. Vi följer gärna upp vårt remissvar med er.

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning (övergripande)	3
2. Övergripande kommentarer	4
2.1 Syftet är att genomföra avfallsdirektivet så hantering av farligt avfall kan kontrolleras	4
2.2 Erfarenheter av dagens svenska system	4
3. Nytt 6 kap. avfallsförordningen, spårbarhet för farligt avfall.....	5
3.1 Transportanteckning och ansvarsfördelning mellan lämnare och transportör	5
3.2 Uppgiftsskyldighet, identifikationsnummer, mottagaranteckning och koppling till transportanteckning.....	6
3.3 Tidsfrister	8

Avfall Sverige, Avfall Sverige AB, Baltzarsgatan 25, 211 36 Malmö, Telefon 040-35 66 00

3.4	<i>Handlare och mäklare</i>	9
3.5	<i>Behandlingsresultat</i>	10
3.6	<i>Undantag för serviceverksamhet, men inte för andra, är en felaktig tolkning av artikel 19.2</i>	12
3.7	<i>Definitionen och reglerna om gemensamt avfallsutrymme behöver justeras</i>	13
3.8	<i>Definitionen av transport</i>	15
3.9	<i>Undantagen för kommunal insamling av hushållens avfall</i>	16
4.	Kommentarer till förslaget om miljöskaktionsavgifter	19
4.1	<i>Tydlig ansvarsfördelning krävs för rättssäkra sanktioner</i>	19
4.2	<i>Positivt att dubbla miljöskaktionsavgifter för samma avfall och transport tas bort ...</i>	19
4.3	<i>...men förslaget hindrar inte oproportionerliga massbeslut.....</i>	19
5.	Ikraftträdande, övergångsbestämmelser och genomförbarhet.....	21
5.1	<i>Övergångsbestämmelser</i>	21
5.2	<i>Den digitala infrastrukturen behöver fungera och komma på plats först</i>	21
6.	Om förslaget om spårbarhet för långlivade organiska föroreningar (POPs) i avfall	22
6.1	<i>Dagens krav får inte tolkas på ett sätt som tar den kommunala avfallshanteringen längre ifrån en cirkulär ekonomi.....</i>	22
6.2	<i>Förenkla POPs-regleringen</i>	22
6.3	<i>Vilket avfall omfattas?.....</i>	22
6.4	<i>POPs-reglerna måste undantas från skaktionsavgifter.....</i>	23
6.5	<i>Andra utsorteringskrav gäller fortfarande för POPs-avfall</i>	23
6.6	<i>Förslag till författningsändringar om inte förslaget omarbetas.....</i>	23
7.	Övriga kommentarer	24

1. Sammanfattning övergripande)

- Avfall Sverige välkomnar Naturvårdsverkets ambition att förenkla och förbättra spårbarhetssystemet för farligt avfall. Särskilt positivt är förslagen att slå ihop transportdokument och anteckning/rapportering samt förlänga tidsfristerna.
- Avfall Sverige bedömer dock att förslaget som helhet inte är tillräckligt genomarbetat eller tillräckligt långtgående i förenklingshänseende.
- Ett väl fungerande digitalt stöd är en grundförutsättning för att systemet ska fungera. Verksamheter måste kunna se, kontrollera, återanvända och rätta eller bekräfta uppgifter samt få automatiska aviseringar. Nya krav bör inte träda i kraft förrän sådan funktionalitet finns fullt utvecklad och testad.
- Ansvarsfördelningen mellan aktörerna måste förtydligas.
- Begreppet "arbetsdagar" är otydligt och behöver ersättas med kalenderdagar, och måste då förlängas. Avfall Sverige föreslår en tidsfrist om 10 kalenderdagar samt att mottagarens tidsfrist ökas till 15 kalenderdagar.
- Kraven på transport- och mottagaranteckningar behöver justeras för att fungera i praktiken: *uppskattad* vikt bör tillåtas vid transportstart, mindre avvikelser i senare led bör accepteras. Systemet bör innehålla funktioner för automatiska aviseringar vid ändringar i senare led, för möjlighet till rättelse eller bekräftelse.
- Reglerna för gemensamma avfallsutrymmen behöver förenklas ytterligare och breddas så att de speglar hur lokaler faktiskt används. Kraven på detaljerad anteckning, särskilt avseende vikt, bör tas bort. Ansvaret bör i större utsträckning ligga på den som tillhandahåller utrymmet, inklusive krav på anslag om kontaktuppgifter.
- Sista rapporteringsdag för avfallsbehandlare behöver flyttas från januari och juli till mars (eller februari) respektive september (eller augusti), för att säkerställa korrekta uppgifter.
- Förslaget om spårbarhet för långlivade organiska föroreningar (POPs) är i sin nuvarande utformning orealistisk och saknar konsekvensbedömning. Kraven kan medföra omfattande provtagningskrav och leda till både överklassificering och bristande efterlevnad. Förslaget behöver omarbetas i grunden.
- Överträdelse av POPs-bestämmelserna bör inte omfattas av sanktionsavgift, förrän effekterna av de nya kraven har utvärderats.
- Införandet av nya regler bör ske stegvis: förändringar i det generella spårbarhetssystemet bör genomföras först, medan nya krav kopplade till POPs införs senare, när system, rutiner och vägledning är på plats.
- Avfall Sverige anser att sanktionssystemet brister kraftigt i proportionalitet. Det behövs ett mer differentierat system och möjlighet till jämkning eller åtminstone begränsningar i hur många sanktionsavgifter som kan beslutas utan att den avgiftsskyldige fått möjlighet till rättelse. Preskriptionstiden bör motsvara det antal år som den ansvarige har att spara anteckningen.

2. Övergripande kommentarer

2.1 Syftet är att genomföra avfallsdirektivet så att hantering av farligt avfall kan kontrolleras

Avfall Sverige vill inledningsvis påminna om innehållet i EU:s avfallsdirektiv, som det svenska spårbarhetssystemet har som syfte att uppfylla:

- Artikel 17: [Det farliga] Avfallet ska kunna spåras alltifrån produktionen till dess slutliga bestämmelseort samt övervakas så att...;
- Artikel 35: Den som producerar, behandlar, samlar in, transporterar, handlar eller mäklar ett farligt avfall ska föra ett register, i tidsföljd, vilket ska minst omfatta *avfallets mängd, typ och ursprung*. Om *relevant*: även destination, insamlingsfrekvens, transportsätt och behandlingsmetod. Behandlare: även uppgift om mängden produkter och material som är ett resultat av olika återvinningsförfaranden. ... Medlemsstaten ska inrätta ett (nationellt) elektroniskt register ...för att registrera dessa uppgifter om farligt avfall
- Artikel 19.2: När farligt avfall överlåts ska det åtföljas av ett *identifieringsdokument*. Lämpliga uppgifter finns i äldre avfallstransportförordningens bilaga IB (d.v.s. transportdokumentet för gränsöverskridande avfallstransport, sid 65)
- Artikel 20.3: Artiklarna 19 och 35 ska inte tillämpas på separata fraktioner av farligt avfall som produceras av hushåll förrän dessa godtagits för insamling, bortskaffande eller återvinning av en verksamhetsutövare som erhållit tillstånd eller registrerats.

Avfall Sverige bedömer att förslaget som helhet inte är tillräckligt genomarbetat eller tillräckligt långtgående i förenklingshänseende. Avfallsdirektivets krav kan uppfyllas med ett enklare och mer praktiskt system utan att spårbarheten går förlorad. Erfarenheter från andra europeiska länder visar bland annat lösningar där rapporteringskraven koncentreras till yrkesmässiga avfallsaktörer och där uppskattade uppgifter, samregistrering eller rapportering när avfallet lämnar en aktör tillåts. Det finns en risk att administrationen inte minskar utan snarare förändras i form, samtidigt som nya otydligheter uppstår.

Regelverket behöver i större utsträckning anpassas till hur verksamheter fungerar i praktiken. För farligt avfall som omfattas av kommunens ansvar och som kommer från företag, ofta småföretag, bör det vara tillräckligt att uppgifter om avfallets mängd, typ och ursprung registreras när avfallet lämnas in på kommunens mottagningsanläggning. Då kan avfallet också få ett identifieringsnummer.

Avfallslämnaren bör samtidigt få ett digitalt kvitto som visar vilka uppgifter som har registrerats. Kvittot ska kunna visas upp för tillsynsmyndigheten. Detta bör vara tillräckligt för att uppfylla direktivets minimikrav.

2.2 Erfarenheter av dagens svenska system

Kommunerna beskriver dagens spårbarhetssystem som administrativt tungt, kostsamt och otydligt i ansvarsfördelningen, med beroende av entreprenörer eller API-lösningar och viss dubbelrapportering. API-lösningar kan underlätta det löpande arbetet, men kräver

stora initiala investeringar. Många kommunala aktörer har redan investerat betydande resurser i system, rutiner, streckkoder, skanning och intern logistik, och konsekvenserna av att anpassa dessa behöver analyseras. Kommuner har uppgett att spårbarhetsarbetet motsvarar minst 25–200 procent av en heltidstjänst. Det är betydligt mer än det genomsnitt cirka 13 timmar eller 5 700 kr per år som förutsågs i utredningen inför införandet av reglerna (Naturvårdsverket 2019-09-05).

Ändå har vi ingen egentlig spårbarhet för farligt avfall.

Sammantaget har Avfall Sverige konstaterat att regelverket är kontraproduktivt. Risken för sanktioner är till och med mycket större när avfall lämnas till en seriös mottagare som rapporterar mottagningen, än vid dumpning och överlämnande till en oseriös aktör. Detta innebär att spårbarhetssystemet med sanktionsavgifter gynnar olaglig hantering.

3. Nytt 6 kap. avfallsförordningen, spårbarhet för farligt avfall

3.1 Transportanteckning och ansvarsfördelning mellan lämnare och transportör

Avfall Sverige välkomnar att transportdokument och rapportering av anteckning slås samman.

Avfall Sverige avstyrker det gemensamma (delade) ansvaret i föreslagna 3 § mellan lämnare och transportör. Ett överlappande ansvar innebär minskad förutsebarhet i sanktionssystemet, vilket strider mot grundläggande krav på rättssäkerhet. Det måste tydligare framgå vem som ansvarar för uppgifternas riktighet, saknade uppgifter och rapporteringen till avfallsregistret.

Aktörerna har dessutom olika möjligheter att kontrollera uppgifterna. Lämnaren bör ansvara för att transportanteckningen tas fram, uppgifternas riktighet och rapporteringen, medan transportören ska kunna bistå, och rapportera som ombud utan fullt ansvar för uppgifternas riktighet. Detta även när lämnaren är den som ansvarar för gemensamt avfallsutrymme. Att lägga ansvar för avfallets innehåll på transportören kan vara praktiskt svårt, medföra arbetsmiljörisker och i förlängningen få seriösa transportörer att avstå uppdrag.

Om uppgifter ändras i senare led av rapporteringen, exempelvis vikt eller klassificering, bör tidigare aktörer automatiskt aviseras och få rimlig tid att bekräfta eller invända. De bör inte kunna påföras miljöstraffavgift för ändringen utan att de fått denna möjlighet till rättelse (eller invändning). Här bör beaktas att det ofta kan ligga i vinstdrivande transportörers och mottagares intresse att klassa avfall som farligt (– och gärna det dyraste farliga avfallet), även om avfallsproducentens anser att det inte är farligt. Såväl transportörer som mottagare kan också av försiktighetsskäl rutinmässigt klassa visst avfall som farligt, som inte alltid är det.

Naturvårdsverkets förslag:

3 § En transportanteckning ska tas fram innan farligt avfall transporteras inom Sverige.

Transportanteckningen ska tas fram och godkännas av

1. transportören, och
2. om sådan finns, lämnaren.

Avfall Sveriges förslag:

3 § En transportanteckning ska tas fram innan farligt avfall transporteras inom Sverige. Transportanteckningen ska tas fram och godkännas av

1. ~~om~~ när sådan finns, lämnaren, eller
2. transportören, ~~och om lämnare saknas~~.

3.2 Uppgiftsskyldighet, identifikationsnummer, mottagaranteckning och koppling till transportanteckning

3.2.1 Transportanteckning

Avfall Sverige tillstyrker att transport- och mottagaranteckningar kopplas samman med identifikationsnummer, men numren måste kunna hanteras automatiserat. Manuell överföring mellan aktörer skapar nya felkällor och administration.

Avfall Sverige är också positivt till att dagens transportdokument och vissa anteckningar ersätts av en transportanteckning och en mottagaranteckning.

Exakt vikt vid transportstart är däremot ofta omöjlig att ange, eftersom vägning normalt sker först hos mottagaren, ibland efter samlastning, och många lämnare saknar våg. Uppskattad vikt bör därför tillåtas, och mindre avvikelser mot uppmätt vikt bör inte kräva efterhandskorrigering eller leda till sanktionsavgift.

Det är bra att dagens krav på att ett transportdokument ska signeras inte föreslås även för transportanteckning. Det behöver emellertid klargöras att kravet på att transportanteckningen ska "godkännas" inte innebär krav på signering.

Förslaget behöver även klargöra hur bulktransporter ska hanteras när avfall från flera lämnare samlastas: om mottagaren ska hantera flera identifikationsnummer, ett sammanslaget nummer eller kunna skapa ett gemensamt nytt nummer.

3.2.2 Mottagaranteckning

Naturvårdsverkets förslag:

5 § Mottagaren ska ta fram en mottagaranteckning när farligt avfall tas emot på den plats där avfallet ska hanteras på annat sätt än genom att mottagaren transporterar eller lastar om det. Mottagaranteckningen ska för varje typ av farligt avfall innehålla uppgifter om

1. avfallets vikt i kilogram,
2. datum då avfallet togs emot,
3. på vilken plats avfallet togs emot,
4. vem som är transportör, och
5. vem som är lämnare, om sådan finns.

Uppgifterna ska antecknas senast fem arbetsdagar efter att avfallet togs emot.

Avfall Sverige menar att mottagarens tidsfrist måste vara längre än den tid lämnaren eller transportören har för att skicka transportanteckning och identifikationsnummer; annars kan mottagaren få mycket kort eller ingen tid alls att skapa en egen anteckning. Om överföringen inte automatiseras föreslår Avfall Sverige därför 15 kalenderdagar, vilket ger mottagaren fem dagar att ordna en mottagaranteckning efter en utebliven kopia på transportanteckning efter tio dagar.

Om kopia och identifikationsnummer i stället överförs automatiskt kan även mottagarens tidsfrist vara tio kalenderdagar.

Systemet bör automatiskt avisera tidigare aktörer när mottagaren ändrar uppgifter och när en lämnare anges i en mottagaranteckning som denne inte medverkat till. Det senare kan exempelvis inträffa när lämnaren omfattats av hushållsundantaget (se 3.2.3.) eller bedömt att avfallet inte varit farligt.

Avfall Sveriges förslag om det inte kan automatiseras:

5 § sista meningen ändras till:

Uppgifterna ska antecknas senast ~~fem arbetsdagar~~ **femton kalenderdagar** efter att avfallet togs emot.

3.2.3 Undantag innebär att transportanteckning saknas

Avfall Sverige anser att Naturvårdsverket behöver tydliggöra hur mottagaranteckningar enligt 5 § ska hanteras när transporten till mottagaren omfattas av undantaget i 28 § (se nedan). Mottagaren gör alltså första anteckningen och en sådan mottagaranteckning, som saknar koppling till en föregående transportanteckning, bör inte automatiskt betraktas som en avvikelse eller ge upphov till flaggning i systemet. Det måste finnas stöd så mottagaren kan ange att avfallet transporterats inom ramen för ett lagstadgat undantag.

När kommunen anlitar entreprenör för insamling eller transport av avfall inom ramen för kommunalt avfallsansvar ska entreprenören omfattas av samma undantag som kommunen. Att uppdraget utförs för kommunens räkning bör kunna visas genom exempelvis avtal, uppdragsbekräftelse, transportorder, digital körlista eller motsvarande.

I annat fall riskerar kommuner och entreprenörer som agerar på kommunens uppdrag att framstå som aktörer som genomfört otillåtna transporter, trots att transporten varit undantagen från dokumentationskraven.

3.2.4 Skyldighet att skicka anteckningens innehåll till intresserade parter

Naturvårdsverkets förslag:

11 § Den som har antecknat enligt 3–8 §§ ska ge tidigare avfallsinnehavare, och tillsynsmyndigheten möjlighet att ta del av innehållet i anteckningarna, om den tidigare innehavaren eller myndigheten begär det. Skyldigheten gäller även för en avfallsproducent som är skyldig att spara en transportanteckning enligt 10 § andra stycket 3.

Avfall Sverige tillstyrker att tidigare innehavare och tillsynsmyndigheter ska kunna ta del av relevanta uppgifter, men anser att det bör ske genom en funktion i avfallsregistret: berörda aktörer bör med identifikationsnumret kunna se uppgifter om sina egna avfallsflöden direkt och få aviseringar om dem. Administrativa krav bör inte flyttas från registret till bilaterala begäranden mellan enskilda aktörer.

Att lägga ansvaret på den som antecknat uppgiften innebär onödigt dubbelarbete för denne, särskilt om verksamhetsutövaren inte har tillgång till sin anteckning i Naturvårdsverkets register, så som är fallet nu.

Om sådan automatiserad åtkomst inte införs bör en tydlig tidsfrist gälla för utlämnandet.

Det är dessutom onödigt att föreskriva om skyldighet att lämna uppgift till tillsynsmyndigheten om denna begär det. Dels för att detta krav redan finns i 26 kap. 21 § miljöbalken, dels då tillsynsmyndigheten redan har tillgång till avfallsregistret och inte ska belasta företaget med begäran om att få uppgifter som myndigheten kan ta fram själv. Av

8 § förvaltningslagen (2017:900), framgår att en myndighet i rimlig utsträckning ska hjälpa den enskilde genom att *själv* inhämta upplysningar från andra myndigheter.

Avfall Sveriges förslag om det inte går att automatisera:

11 § Den som har antecknat enligt 3–8 §§ ska ge tidigare avfallsinnehavare möjlighet att ta del av innehållet i anteckningarna, om den tidigare innehavaren begär det, **senast 10 kalenderdagar efter skriftlig begäran**. Skyldigheten gäller även för en avfallsproducent som är skyldig att spara en transportanteckning enligt 10 § andra stycket 3.

Skyldighet att lämna uppgift till tillsynsmyndigheten, om denna begär det, framgår av 26 kap. 21 § miljöbalken.

3.2.5 Skyldighet att tillsända mottagaren kopia och identifikationsnummer

Naturvårdsverkets förslag:

13 § Den som har tagit fram en transportanteckning enligt 3–4 §§ ska senast fem arbetsdagar efter att transporten påbörjades tillsända mottagaren

1. en kopia av transportanteckningen, och
2. det identifikationsnummer transportanteckningen tilldelats enligt 18 §.

Om transportanteckningen avser en transport av avfall från den plats där det uppkommit ska en kopia även tillsändas avfallsproducenten om denne inte är lämnare, transportör eller sådan avfallsproducent som avses i 6 §.

Bestämmelsen bör använda kalenderdagar i stället för arbetsdagar och även ge handlare och mäklare det underlag de behöver för sina skyldigheter.

Kopia och identifikationsnummer bör i första hand överföras automatiskt i avfallsregistret när parternas organisationsnummer finns registrerade. Det skulle förenkla återkommande transporter och bör även fungera i motsatt riktning när mottagaren skapar en mottagaranteckning utan föregående transportanteckning.

Avfall Sveriges förslag om det inte går att automatisera:

13 § Den som har tagit fram en transportanteckning enligt 3–4 §§ ska senast **fem arbetsdagar tio kalenderdagar** efter att transporten påbörjades tillsända mottagaren

1. en kopia av transportanteckningen, och
2. det identifikationsnummer transportanteckningen tilldelats enligt 18 §.

Om transportanteckningen avser en transport av avfall från den plats där det uppkommit ska en kopia även tillsändas avfallsproducenten om denne inte är lämnare, transportör eller sådan avfallsproducent som avses i 6 §.

Kopia ska även sändas till handlaren och mäklaren, om sådan finns.

3.3 Tidsfrister

3.3.1 Tidsfristen är fortsatt kort och otydlig

Avfall Sverige välkomnar att rapporteringsfristen förlängs från två till fem arbetsdagar men anser att den fortfarande behöver justeras.

Begreppet ”arbetsdagar” är otydligt och har redan lett till felaktiga beräkningar vid massbeslut om miljö sanktionsavgifter. Det bör ersättas med kalenderdagar.

Fem arbetsdagar är dessutom onödigt kort. Avfallsdirektivet kräver rapportering i tidsföljd men inte skyndsamt rapportering, och Avfall Sverige ser inte tillräckliga skäl för den korta fristen. Vi föreslår tio kalenderdagar.

Det måste också klargöras exakt när fristen börjar löpa, exempelvis genom formuleringen ”från och med”, för att undvika fel vid tillsyn och sanktionsbeslut.

Naturvårdsverkets förslag:

16 § Den som är anteckningsskyldig ska lämna de uppgifter om farligt avfall som antecknats enligt 3–8 §§ till avfallsregistret. Uppgifterna ska lämnas elektroniskt senast fem arbetsdagar efter den tidpunkt när anteckningen ska göras enligt 3 eller 5 §§ eller sammanställas enligt 6–8 §§ och i enlighet med föreskrifter som har meddelats med stöd av 25 §.

Avfall Sveriges förslag:

16 § Den som är anteckningsskyldig ska lämna de uppgifter om farligt avfall som antecknats enligt 3–8 §§ till avfallsregistret. Uppgifterna ska lämnas elektroniskt senast ~~fem arbetsdagar~~ **tio kalenderdagar från och med** ~~efter~~ **den kalenderdag** ~~tidpunkt~~ när anteckningen ska göras enligt 3 eller 5 §§ eller sammanställas enligt 6–8 §§ och i enlighet med föreskrifter som har meddelats med stöd av 25 §.

3.4 Handlare och mäklare

Naturvårdsverkets förslag:

7 § Den som är handlare eller mäklare ska för varje typ av farligt avfall anteckna uppgifter om

1. vem som sålde avfallet eller från vem avfallet förmedlades,
2. datum för när avfallet såldes, förmedlades eller köptes,
3. vikten i kilogram på det avfall som såldes, förmedlades eller köptes, och
4. till vem avfallet såldes eller förmedlades.

Uppgifterna ska antecknas löpande och sammanställas halvårsvis senast den sista dagen i januari och juli månad för det närmast föregående halvåret.

Avfall Sverige tillstyrker skärpta krav på handlare och mäklare men anser att förslaget inte går tillräckligt långt. Dessa mellanhänder kan styra avfallsflöden och ansvarskedjor även utan fysisk hantering, vilket motiverar tillräckliga uppgifter för effektiv tillsyn och motverkan av avfallsbrottslighet.

Avfall Sverige anser att Naturvårdsverket bör överväga

- Tätare rapportering: handlare och mäklare bör, liksom mottagare, kunna återanvända uppgifter som rapporterats i tidigare led i avfallsregistret. En halvårsvis sammanställning riskerar att ge tillsynen ett alltför sent och svagt underlag vid oseriösa upplägg.
- Tydligare krav på dokumentation av avtal, mottagare och faktisk destination.
- Bättre möjligheter att koppla mäklare och handlare till transport- och mottagaranteckningar.

Avfall Sveriges förslag:

7 § Den som är handlare eller mäklare ska för varje typ av farligt avfall anteckna uppgifter om

1. vem som sålde avfallet eller från vem avfallet förmedlades,

2. datum för när avfallet såldes, förmedlades eller köptes,
3. vikten i kilogram på det avfall som såldes, förmedlades eller köptes, ~~och~~
4. till vem avfallet såldes eller förmedlades, ~~och~~
5. ~~avfallets slutliga destination, i den mån den är känd.~~

~~Uppgifterna ska antecknas löpande och sammanställas halvårsvis senast den sista dagen i januari och juli månad för det närmast föregående halvåret. senast tio kalenderdagar efter slutförd förmedling.~~

3.5 Behandlingsresultat

3.5.1 Förberedelse för återanvändning måste uppmuntras genom låg administrativ börda

Avfall Sverige menar att kravet på att ange behandlingsresultat kan försvåra för behandlingsformen "förberedelse för återanvändning", en behandlingsform som måste vara lätt att utföra för att den kunna uppmuntras och öka, i stället för de lägre behandlingsformerna i avfallshierarkin. Om kommunernas mindre återbruksverksamheter också behöver redovisa behandlingsresultat bör detta ske på ett enkelt sätt.

3.5.2 En uppgift en gång

Avfall Sverige anser att det borde kunna ordnas så att uppgifter till avfallsregistret kan rapporteras på ett sätt som inte leder till dubbelrapportering i förhållande till annan miljörapportering eller statistikrapportering. Naturvårdsverket bör analysera hur uppgifterna kan samordnas med andra rapporteringsflöden för behandlingsanläggningar. Detta ligger i linje med myndighetens digitaliseringsstrategi om "en uppgift – en gång".

3.5.3 Förslagen om behandlarens anteckning

Naturvårdsverkets förslag:

8 § Den som yrkesmässigt behandlar farligt avfall ska för varje typ av farligt avfall när avfallet har behandlats, anteckna uppgifter om

1. avfallets vikt i kilogram,
2. de behandlingsmetoder som har använts,
3. vikten i kilogram på det avfall som efter behandlingen har blivit icke-farligt avfall,
4. den mängd produkter och material i kilogram som har upphört att vara avfall efter att ha förberetts för återanvändning, materialåtervunnits eller återvunnits på annat sätt, och
5. den plats där avfallet har behandlats.

Uppgifterna ska antecknas löpande och sammanställas halvårsvis senast den sista dagen i januari och juli månad för det närmast föregående halvåret.

Avfall Sverige *tillstyrker* att sammanställning av behandlingsresultat får ske halvårsvis i stället för kvartalsvis. Detta är en rimlig förenkling.

Sista rapporteringsdag behöver dock samtidigt flyttas från januari och juli till mars (eller februari) respektive september (eller augusti), eftersom manuell sammanställning annars ofta sammanfaller med semesterperioder. Den 31 mars sammanfaller med när uppgifter ska rapporteras i miljörapporten och det ligger i linje med målet om "en uppgift - en gång": att verksamheter inte ska behöva lämna samma miljö- eller avfallsuppgifter till flera olika myndigheter (eller flera olika tidpunkter). Detta förbättrar förutsättningarna för korrekta uppgifter utan att försämra spårbarheten.

8 § Den som yrkesmässigt behandlar farligt avfall ska för varje typ av farligt avfall när avfallet har behandlats, anteckna uppgifter om

1. avfallets vikt i kilogram,

2. de behandlingsmetoder som har använts,
 3. vikten i kilogram på det avfall som efter behandlingen har blivit icke-farligt avfall,
 4. den mängd produkter och material i kilogram som har upphört att vara avfall efter att ha ~~förberetts för återanvändning~~, materialåtervunnits eller återvunnits på annat sätt, och
 5. den plats där avfallet har behandlats.
- Uppgifterna ska antecknas löpande och sammanställas halvårsvis senast den sista dagen i ~~januari~~ februari och ~~juli~~ augusti månad för det närmast föregående halvåret.

Naturvårdsverkets förslag:

7 kap. 7 §

Den som yrkesmässigt behandlar icke-farligt avfall ska för varje typ av avfall

1. senast *fem* arbetsdagar efter att avfallet tas emot, anteckna uppgifter om
 - a) vem som senast hanterade avfallet på annat sätt än genom att transportera eller lasta om det och på vilken plats avfallet hanterades,
 - b) datum för mottagandet, och
 - c) avfallets vikt i kilogram, och
 2. när avfallet har behandlats, anteckna uppgifter om
 - a) avfallets vikt i kilogram,
 - b) den plats där avfallet har behandlats,
 - c) de behandlingsmetoder som har använts, och
 - d) den mängd produkter och material i kilogram som har upphört att vara avfall efter att ha förberetts för återanvändning, materialåtervunnits eller återvunnits på annat sätt.
- Uppgifter enligt första stycket 2 ska sammanställas *halvårsvis* senast den sista dagen i *januari* och *juli* månad för det närmast föregående *halvåret*.
Anteckningarna ska sparas i minst tre år.

Observera att detta anteckningskrav även omfattar exempelvis behandling genom *förberedelse för återanvändning* av sådant som husgeråd, möbler, textil och cyklar. Denna behandlingsform ökar och sker ofta i nära anslutning till återvinningscentralens mottagning. Kravet på anteckning av vikt är orimligt (svaret på vem som senast hanterade avfallet är i sådana fall oftast "hushåll").

Avfall Sverige tillstyrker förslaget om längre tidsfrist och halvårsvis sammanställning även för icke-farligt avfall. I linje med synpunkterna ovan bör tidsfristen vara *tio kalenderdagar* och rapporteringen ske i februari och augusti.

Avfall Sveriges förslag:

7 kap. 7 §

Den som yrkesmässigt behandlar icke-farligt avfall ska för varje typ av avfall

1. senast ~~fem arbetsdagar~~ *tio kalenderdagar* efter att avfallet tas emot, anteckna uppgifter om
 - a) vem som senast hanterade avfallet på annat sätt än genom att transportera eller lasta om det och på vilken plats avfallet hanterades,
 - b) datum för mottagandet, och
 - c) avfallets vikt i kilogram, och
 2. när avfallet har behandlats, anteckna uppgifter om
 - a) avfallets vikt i kilogram,
 - b) den plats där avfallet har behandlats,
 - c) de behandlingsmetoder som har använts, och
 - d) den mängd produkter och material i kilogram som har upphört att vara avfall efter att ha ~~förberetts för återanvändning~~, materialåtervunnits eller återvunnits på annat sätt.
- Uppgifter enligt första stycket 1 och 2 a och d gäller inte för avfall som förberetts för återanvändning.
Uppgifter enligt första stycket 2 ska sammanställas *halvårsvis* senast den sista dagen i ~~januari~~ februari och ~~juli~~ augusti månad för det närmast föregående *halvåret*.
Anteckningarna ska sparas i minst tre år.

3.6 *Undantag för serviceverksamhet, men inte för andra, är en felaktig tolkning av artikel 19.2*

Naturvårdsverkets förslag:

Undantag för vissa transporter inom installations- eller underhållsverksamheter m.m.

27 § Skyldigheten att ta fram en transportanteckning enligt 3–4 §§ och skyldigheten att lämna uppgifter till avfallsregistret i 16 § gäller inte för transport av mindre än 200 kilogram och mindre än 200 liter eget farligt avfall som producerats i Sverige inom mobil

1. installationsverksamhet,
2. underhålls- eller reparationsverksamhet, eller
3. annan liknande serviceverksamhet.

Undantaget i första stycket gäller endast transporter från den plats där avfallet har producerats till den plats eller anläggning i Sverige där verksamheten vanligtvis lagrar sitt avfall.

Avfall Sverige tillstyrker lättnader för eget farligt avfall från mobil installations-, underhålls-, reparations- och serviceverksamhet, men anser att undantaget bör omfatta alla interna transporter inom samma verksamhet där avfallet inte överläts till någon annan aktör.

Artikel 19.2 i avfallsdirektivet knyter identifieringsdokumentet till att farligt avfall *överläts*. Den tolkningen måste tillämpas konsekvent även i andra situationer där någon överlåtelse inte sker. Naturvårdsverket använder redan detta resonemang för serviceverksamhet och kommunens transporter av hushållsavfall.

Att samtidigt kräva dokumentation för andra interna transporter utan överlåtelse är inkonsekvent och innebär enligt Avfall Sverige en överimplementering av artikel 19.2.

Samma regler bör gälla i alla jämförbara situationer. Om undantag kan motiveras i en situation med hänvisning till att avfallet inte överläts, måste motsvarande gälla för andra situationer där avfallet transporteras utan att överlätas till en annan aktör. Kontroll på interna transporter av avfall kan i stället lösas genom kravet på anmälan eller tillstånd om avfallstransportverksamhet, och sådant som fordonsmärkning och tillsyn.

Undantaget bör även omfatta exempelvis städning av dumpat avfall och verksamheter med lager på annan plats.

Avfall Sverige anser också att det inte finns något belägg att ha en viktbegränsning enligt avfallsdirektivet och föreslår att det stryks för att förenkla för fler verksamheter.

Avfall Sveriges förslag:

Undantag för vissa transporter ~~inom installations- eller underhållsverksamheter m.m.~~

27 § Skyldigheten att ta fram en transportanteckning enligt 3–4 §§ och skyldigheten att lämna uppgifter till avfallsregistret i 16 § gäller inte för transport av ~~mindre än 200 kilogram och mindre än 200 liter eget~~ farligt avfall som producerats i Sverige ~~och som transporteras inom samma verksamhet utan att överlätas till någon annan aktör eller till slutlig behandling. inom mobil~~

- ~~1. installationsverksamhet,
2. underhålls- eller reparationsverksamhet, eller
3. annan liknande serviceverksamhet.~~

~~Undantaget i första stycket gäller endast transporter från den plats där avfallet har producerats till den plats eller anläggning i Sverige där verksamheten vanligtvis lagrar sitt avfall.~~

3.7 Definitionen och reglerna om gemensamt avfallsutrymme behöver justeras

3.7.1 Definitioner för gemensamma avfallsutrymmen

Avfall Sverige delar bedömningen att gemensamma avfallsutrymmen behöver särskilda regler, men den föreslagna definitionen är för snäv. Det är också oklart om definitionen utesluter gemensamma avfallsutrymmen som även används av verksamheter som inte nämns i definitionen.

Reglerna bör omfatta alla relevanta delade lokaler och avfallsutrymmen, inte bara de uppräknade verksamhetstyperna. Även exempelvis tandläkare, hantverkare och företag i företagshotell delar sådana utrymmen; en snäv uppräkning riskerar dessutom att ge omotiverad särbehandling mellan näringsgrenar. Exempelvis kan "galleria" för butiker gynnas framför hantverkshus med flera reparationsverksamheter.

Naturvårdsverkets förslag:

1 § I detta kapitel avses med

[...]

lämnare: den som i eller i samband med en yrkesmässig verksamhet överlämnar farligt avfall för transport utan att själv vara transportör,

[...]

gemensamt avfallsutrymme: utrymme inom eller i direkt anslutning till kontorsanläggning, flerbostadshus, galleria eller gemensam lokal för yrkesmässig hygienisk verksamhet där flera avfallsproducenter inför transport tillfälligt får lagra farligt avfall som uppkommit

1. i den egna verksamheten, och

2. i nära anslutning till det gemensamma avfallsutrymmet.

I Avfall Sveriges förslag ses den som tillhandahåller gemensamt avfallsutrymme som lämnare.

Avfall Sveriges förslag:

1 § I detta kapitel avses med

[...]

lämnare: den som i eller i samband med en yrkesmässig verksamhet överlämnar farligt avfall för transport utan att själv vara transportör, **inklusive den som tillhandahåller gemensamt avfallsutrymme**

[...]

gemensamt avfallsutrymme: utrymme inom eller i direkt anslutning till gemensam ~~kontorsanläggning, flerbostadshus, galleria eller~~ lokal **på fastigheten för yrkesmässig hygienisk verksamhet** där flera avfallsproducenter inför transport tillfälligt får lagra farligt avfall som uppkommit

1. i den egna verksamheten, och

2. i nära anslutning till det gemensamma avfallsutrymmet.

3.7.2 Kraven på de som lämnar avfall i gemensamt avfallsutrymme

Avfall Sverige tillstyrker förenklade anteckningar för verksamheter som lämnar farligt avfall i gemensamma avfallsutrymmen, men kraven bör begränsas till avfallstyp, datum, vilket utrymme som används och vem som ansvarar för det. Krav på vikt är oproportionerligt.

Krav på halvårsvisa sammanställningar riskerar också att fungera dåligt för små verksamheter med små mängder avfall och skapa svårkontrollerade avvikelser mellan anteckningar och faktisk borttransport.

Naturvårdsverkets förslag:

4 § En transportanteckning ska för varje typ av farligt avfall innehålla uppgifter om

1. avfallets vikt i kilogram,
2. datum då transporten ska påbörjas,
3. vem som är lämnare,
4. från vilken plats avfallet ska transporteras,
5. den mottagare och den plats där avfallet ska hanteras på annat sätt än genom att mottagaren transporterar eller lastar om det,
6. vem som är transportör, och
7. transportsätt.

Om avfallet transporteras från den plats där det uppkommit ska transportanteckningen, utöver vad som anges i första stycket, även innehålla uppgifter om vem som producerat avfallet.

Om avfallet transporteras från ett gemensamt avfallsutrymme ska transportanteckningen, i stället för vad som anges i första stycket 3 och andra stycket, innehålla uppgifter om vem som tillhandahåller det gemensamma avfallsutrymmet.

Avfall Sverige anser att den som tillhandahåller gemensamma utrymmen ska ses som lämnare, se vårt förslag ovan.

Avfall Sveriges förslag:

4 § En transportanteckning ska för varje typ av farligt avfall innehålla uppgifter om

1. avfallets vikt, **eller uppskattade vikt**, i kilogram,
2. datum då transporten ska påbörjas,
3. vem som är lämnare,
4. från vilken plats avfallet ska transporteras,
5. den mottagare och den plats där avfallet ska hanteras på annat sätt än genom att mottagaren transporterar eller lastar om det,
6. vem som är transportör, och
7. transportsätt.

Om avfallet transporteras från den plats där det uppkommit ska transportanteckningen, utöver vad som anges i första stycket, även innehålla uppgifter om vem som producerat avfallet.

Om avfallet transporteras från ett gemensamt avfallsutrymme ska transportanteckningen, i stället för vad som anges i första stycket 3 och andra stycket, innehålla uppgifter om vem som tillhandahåller det gemensamma avfallsutrymmet.

3.7.3 Ansvar och rapportering

Spårbarheten bör i första hand säkerställas vid borttransporten från det gemensamma avfallsutrymmet. Naturvårdsverket bör få nödvändiga uppgifter från den som tillhandahåller utrymmet i stället för genom återkommande dokumentationskrav på varje enskild verksamhet.

Den som tillhandahåller utrymmet bör därför ha ett tydligare ansvar, bland annat för synliga kontaktuppgifter och för att den som tillhandahåller utrymmet redan idag har de nödvändiga uppgifter som behövs för att kunna beställa en borttransport (och därmed insyn i avfallsmängder och -typer i avfallsutrymmet).

Det behöver också tydliggöras vem som ska anses vara lämnare när avfallet hämtas från ett gemensamt avfallsutrymme, varför Avfall Sverige föreslår att den som tillhandahåller det gemensamma avfallsutrymmet ska inkluderas i begreppet lämnare, se vårt förslag på 1 § ovan.

Naturvårdsverkets förslag:

6 § Den som producerar farligt avfall i eller i samband med en yrkesmässig verksamhet och placerar avfallet i ett gemensamt avfallsutrymme ska för varje typ av farligt avfall anteckna uppgifter om

1. avfallets vikt i kilogram,
2. var avfallet producerats,
3. datum då avfallet lämnades till det gemensamma avfallsutrymmet, och
4. vem som tillhandahåller det gemensamma avfallsutrymmet.

Uppgifterna ska antecknas löpande och sammanställas halvårsvis senast den sista dagen i januari och juli månad för det närmast föregående halvåret.

Skyldigheten att anteckna enligt första stycket gäller inte avfall som producenten har antecknat enligt 3 §.

Avfall Sverige tillstyrker förslaget men anser att 6 § bör förenklas och breddas. För små verksamheter är krav på vikt och halvårsvisa sammanställningar oproportionerliga.

Det är oklart varför det ska antecknas *var avfallet producerats*, eftersom det vanligen är hos avfallsproducenten och på den aktuella fastigheten. Avfall Sverige föreslår strykning eller ett förtydligande i syfte att förenkla för verksamheterna.

Det bör räcka med avfallstyp, datum, använt avfallsutrymme och ansvarig aktör; huvuddelen av rapporteringen bör ske vid borttransporten.

Avfall Sveriges förslag:

6 § Den som producerar farligt avfall i eller i samband med en yrkesmässig verksamhet och placerar avfallet i ett gemensamt avfallsutrymme ska för varje typ av farligt avfall anteckna uppgifter om

1. ~~avfallets vikt i kilogram, typ av avfall,~~
2. var avfallet producerats, *[denna punkt behöver strykas eller förtydligas]*
3. datum då avfallet lämnades till det gemensamma avfallsutrymmet, och
4. vem som tillhandahåller det gemensamma avfallsutrymmet.

Uppgifterna ska antecknas löpande ~~och sammanställas halvårsvis senast den sista dagen i januari och juli månad för det närmast föregående halvåret.~~

Skyldigheten att anteckna enligt första stycket gäller inte avfall som producenten har antecknat enligt 3 §.

6a § Den som tillhandahåller ett gemensamt avfallsutrymme ska säkerställa att det framgår, i eller i direkt anslutning till det gemensamma avfallsutrymmet, vem som ansvarar för utrymmet samt dennes kontaktuppgifter.

3.8 Definitionen av transport

Naturvårdsverkets förslag:

1 § I detta kapitel avses med

transport: förflyttning av farligt avfall med transportmedel samt sådan lastning, lossning och annan hantering av avfallet som utgör ett led i förflyttningen, dock inte förflyttning endast inom ett område där avfallet produceras, lagras eller behandlas,
[...]

Avfall Sverige anser att definitionen av transport behöver förtydligas. Det behöver uttryckligen framgå att lastning, förflyttning och lossning är delar av samma transportförlopp och inte separata händelser som var för sig kräver anteckning eller rapportering. Om definitionen kan tolkas som att lastning, förflyttning och lossning skapar

flera separata rapporteringsskyldigheter, riskerar förslaget att leda till mer administration än i dag. Det vore direkt motsatt syftet med förenklingen.

3.8.1 Definition av "område" saknas och orsakar osäkerhet

Begreppet "område" är oklart, exempelvis när en anläggning ligger på flera fastigheter eller interna ytor skiljs åt av en väg. Begreppet bör därför definieras eller förtydligas i vägledning; alternativt kan ordet "område" ersättas med plan- och bygglagens etablerade begrepp "tomt" (*ett område som inte är en allmän plats men som omfattar mark avsedd för en eller flera byggnader och mark som ligger i direkt anslutning till byggnaderna och behövs för att byggnaderna ska kunna användas för avsett ändamål*).

3.9 Undantagen för kommunal insamling av hushållens avfall

Avfall Sverige tillstyrker att kommunen eller den som kommunen anlitar undantas från skyldigheten att ta fram mottagaranteckning vid mottagning av farligt avfall direkt från hushåll.

Undantagen måste dock förbättras, då de till och med innebär en viss begränsning jämfört med dagens lagstiftning. Undantagen måste vara tillräckligt breda för att kommunernas lagstadgade insamling ska kunna organiseras effektivt och säkert, utan administration som inte ger någon spårbarhets- eller miljönytta.

Naturvårdsverkets förslag:

Undantag för vissa transportörer

28 § I fråga om farligt avfall som har producerats av hushåll gäller skyldigheten att ta fram en transportanteckning enligt 3–4 §§ och skyldigheten att lämna uppgifter till avfallsregistret i 16 § inte en transport till en stationär bemannad samlingsplats.

Undantaget i första stycket gäller endast transporter som utförs av kommunen eller någon som kommunen anlitar från

1. en samlingsplats, som inte är en behandlingsanläggning, där kommunen eller den som kommunen anlitar tar emot avfall direkt från hushåll, eller
2. en fastighet där avfallet har producerats.

Naturvårdsverkets förslag:

Undantag för vissa mottagare

29 § I fråga om farligt avfall som har producerats av hushåll gäller skyldigheten att ta fram en mottagaranteckning enligt 5 § och skyldigheten att lämna uppgifter till avfallsregistret i 16 § inte insamling på en samlingsplats, som inte är en behandlingsanläggning, där avfall tas emot direkt från hushåll.

Undantaget i första stycket gäller endast

1. när kommunen eller den som kommunen anlitar tar emot avfall som lämnas
 - a) av hushåll, eller
 - b) av en transportör som transporterar avfall från en samlingsplats, som inte är en behandlingsanläggning, där kommunen eller den som kommunen anlitar tar emot avfall direkt från hushåll eller en fastighet där avfallet har producerats, eller
2. när hushåll lämnar
 - a) konsumentavfall till en verksamhet som tar emot avfallet enligt förordningen (2022:1276) om producentansvar för elutrustning, eller
 - b) bärbara batterier till en verksamhet som tar emot avfallet enligt förordning (EU) 2023/1542 och förordningen (2025:813) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier.

3.9.1 Undantag borde gälla kommunens hela avfallsansvar för att minska dumpningen

Avfall Sverige anser att undantagen i 28 och 29 §§ bör omfatta allt avfall som samlas in inom ramen för kommunens ansvar för avfall från hushåll och verksamheter enligt 15 kap. miljöbalken. När kommunen redan har ett lagstadgat ansvar att ta emot och hantera avfallet är det svårt att se vilken ytterligare spårbarhetsnytta som uppnås genom krav på transportanteckningar och rapportering till avfallsregistret för dessa avfallsflöden.

Ett sådant regelverk riskerar i stället att skapa onödig administration för både kommunen och den som lämnar avfallet. Det kan även medföra att avfall dumpas, lagras längre än nödvändigt med risk för olyckor, eller lämnas till mindre seriösa aktörer. Regelverket bör därför utformas så att det underlättar insamling inom kommunens ansvar och fokuserar på de avfallsflöden där spårbarhetskraven ger störst nytta.

3.9.2 Undantag för vissa transportörer

Avfall Sverige anser att undantaget i 28 § bör – som minst – omfatta transporter som sker inom ramen för kommunens ansvar för insamling av farligt avfall från hushåll, oavsett vilken insamlingslösning kommunen använder.

Den föreslagna avgränsningen till transporter till en ”stationär bemannad insamlingsplats” är alltför snäv och riskerar att utesluta flera etablerade och miljömässigt motiverade insamlingslösningar, såsom mobil insamling, fastighetsnära hämtning och transporter mellan olika kommunala insamlings- eller mottagningsplatser.

Undantaget bör även omfatta direkttransport från den fastighet där avfallet uppkommit när transporten sker direkt till annan mottagningsanläggning eller till behandlingsanläggning, exempelvis asbest som av arbetsmiljö- eller effektivitetsskäl bör gå direkt till avfallsanläggning, inte via återvinningscentralen.

3.9.2.1 Andra transportörer än kommunens renhållning

Undantag bör också gälla farligt avfall som uppkommer genom olycka, brand eller annan oförutsedd händelse, exempelvis fordon, när snabb och säker bortforsling är viktigare än dokumentation som inte tillför spårbarhetsnytta.

Därför anser vi också att det bör utredas om undantaget ska avse ”myndighet” eftersom detta då omfattar exempelvis Polismyndigheten eller Trafikverket som kan snabbt behöver ordna bärgning eller bortforsling av farligt avfall.

3.9.3 Återvinningscentraler är också behandlingsanläggningar

Avfall Sverige avstyrker med bestämdhet begränsningen till ”insamlingsplats som inte är en behandlingsanläggning”. Återvinningscentraler har nämligen ofta någon typ av avfallsbehandling: sortering, ompackning, flisning eller förberedelse för återanvändning (”återbruk”) är några exempel som skulle kunna göra att återvinningscentralen räknas som behandlingsanläggning. Vissa återvinningscentraler ligger dessutom inom samma tillståndsområde som en avfallsanläggning och omfattas därför av samma tillstånd.

Naturvårdsverkets förslag kan alltså medföra att återvinningscentraler inte omfattas av undantaget från kravet att anteckna mottagningen från hushåll.

Undantaget bör därför knytas till att mottagningen sker inom ramen för kommunens ansvar för mottagning av avfall under kommunalt ansvar, snarare än till hur den aktuella platsen klassificeras. Annars finns en risk att likvärdiga anläggningar behandlas olika i

olika kommuner beroende på om de har exempelvis en "återbruksverksamhet" (behandling genom förberedelse för återanvändning) eller inte.

Avfall Sverige anser också att regelverket ska fungera för moderna insamlings- och returflöden, såsom e-handel, hemleveranser och återtag i samband med försäljning eller leverans av en ny produkt. Regleringen bör inte bygga på en för snäv bild av att hushåll alltid lämnar avfallet fysiskt på en traditionell insamlingsplats.

3.9.4 Producentansvarsflöden borde omfattas av undantagen

Avfall Sverige tillstyrker att undantaget omfattar hushållens lämnande av konsumentelavfall och bärbara batterier inom producentansvarssystemen.

Undantaget bör dock hänvisa generellt till alla producentansvaren som listas i 1 kap. 10 § avfallsförordningen i stället för att räkna upp enskilda avfallsslag. Det blir mer framtidssäkert och undviker omotiverade skillnader mellan olika batterier och andra producentansvarsflöden.

Avfall Sverige vill att man särskilt tittar på farliga förpackningar som gasolflaskor, koldioxidpatroner, brandsläckare, men även andra batterier än bärbara såsom startbatterier och batterier för lätta transportmedel (som elsparkcykel).

3.9.5 Avfall Sveriges förslag på justerade 28 och 29 §§

Avfall Sveriges förslag:

Undantag för vissa transportörer

28 § I fråga om farligt avfall som har producerats av hushåll gäller skyldigheten att ta fram en transportanteckning enligt 3–4 §§ och skyldigheten att lämna uppgifter till avfallsregistret i 16 § inte ~~en transport till en stationär bemannad insamlingsplats. transporter som utförs av en kommun eller den kommunen anlitar, och som sker som ett led i kommunens ansvar för insamling av avfall från hushåll.~~

Undantaget i första stycket gäller endast transporter som utförs av kommunen eller någon som kommunen anlitar från

1. en insamlingsplats, ~~som inte är en behandlingsanläggning,~~ där kommunen eller den som kommunen anlitar tar emot avfall direkt från hushåll, eller
2. en fastighet där avfallet har producerats.

~~28 a § Skyldigheten att ta fram en transportanteckning enligt 3–4 §§ och skyldigheten att lämna uppgifter till avfallsregistret i 16 § gäller inte för transport av avfall som uppkommit till följd av olycka, brand eller annan oförutsedd händelse, när transporten sker i syfte att undanröja fara för människors hälsa, miljön eller trafiksäkerheten.~~

Avfall Sveriges förslag:

Undantag för vissa mottagare

29 § I fråga om farligt avfall som har producerats av hushåll gäller skyldigheten att ta fram en mottagaranteckning enligt 5 § och skyldigheten att lämna uppgifter till avfallsregistret i 16 § inte ~~insamling på en insamlingsplats, som inte är en behandlingsanläggning, där avfall tas emot direkt från hushåll.~~

1. mottagning av avfall som sker som ett led i kommunens ansvar för insamling av avfall från hushåll, eller
2. av aktör som samlar in avfall från hushåll inom ramen för ett producentansvar.

Undantaget i första stycket gäller endast

1. när kommunen eller den som kommunen anlitar tar emot avfall som lämnas
 - a) av hushåll, eller

b) av en transportör som transporterar avfall från en insamlingsplats, ~~som inte är en behandlingsanläggning,~~ där kommunen eller den som kommunen anlitar tar emot avfall direkt från hushåll eller en fastighet där avfallet har producerats, eller
2. när hushåll lämnar ~~avfall till ett mottagningssystem inom de producentansvar som hänvisas till i 1 kap. 10 §.~~
~~a) konsumentavfall till en verksamhet som tar emot avfallet enligt förordningen (2022:1276) om producentansvar för elutrustning, eller~~
~~b) bärbara batterier till en verksamhet som tar emot avfallet enligt förordning (EU) 2023/1542 och förordningen (2025:813) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier.~~

4. Kommentarer till förslaget om miljöstraffavgifter

4.1 Tydlig ansvarsfördelning krävs för rättssäkra sanktioner

Naturvårdsverkets förslag om delat ansvar för transportanteckning mellan lämnare och transportör (se förslag ovan) gör det oklart om alla parter eller en part ska få miljöstraffavgift.

Förslaget läker inte problemet med massbeslut som avser flera års överträdelser utan möjlighet till rättelse.

4.2 Positivt att dubbla miljöstraffavgifter för samma avfall och transport tas bort

Genom hopslagningen av transportdokument och rapporteringen av transportanteckning, kommer det inte gå att få var sin straffavgift för båda momenten. Det är positivt och föreslagen bestämmelse i förordningen om miljöstraffavgifter tillstyrks i den delen.

Avfall Sverige anser dock att detta inte alls är tillräckligt.

4.3 ...men förslaget hindrar inte oproportionerliga massbeslut

4.3.1 Nya EU-regler om automatiserade beslut

Det förekommer massbeslut på hundratusentals kronor i sammanlagda miljöstraffavgifter för försenade rapporter om farligt avfall, utan att den ansvarige fått någon varning eller möjlighet till rättelse.

Automatiserade system eller AI-verktyg kan också användas för att identifiera försenade rapporteringar och generera straffbeslut, vilket ställer särskilda krav på rättssäkerhet. Detta förstärker därmed problematiken och ökar risken för oproportionerliga massbeslut för administrativa överträdelser. Om straffbeslut i allt väsentligt grundas på automatiserad behandling aktualiseras artikel 22 i dataskyddsförordningen (GDPR). Även EU:s nya AI-förordning (EU) 2024/1689, som nyligen trätt i kraft, betonar transparens, mänsklig tillsyn och dokumentation. Förordningens krav medför varje beslut (det vill säga om varje påstådd överträdelse) behöver granskas individuellt genom en självständig mänsklig bedömning. Lagstiftningen har dock inte räckt för en proportionalitetsbedömning av meddelade massbeslut.

4.3.2 Begränsning behövs i hur många överträdelser som kan föranleda straffavgift utan möjlighet till rättelse

Både dagens och de föreslagna reglerna brister enligt Avfall Sverige i proportionalitet genom att upprepade formella rapporteringsfel kan ge en mycket stor samlad ekonomisk

belastning, för ett stort antal mindre administrativa överträdelse. Avfallsdirektivets artikel 36.2 kräver att sanktionerna är effektiva och avskräckande men också proportionerliga. Miljösanktionsavgifter har dessutom bedömts vara straff i Europakonventionens mening (NJA 2004 s. 840 och bl.a. MÖD 2015:34), vilket innebär att den samlade ekonomiska belastningen måste kunna beaktas.

Miljöbalken förutsätter att avgiften ska ta hänsyn till överträdelsens allvar (30 kap. 1 § sista meningen). Förordningen om miljösanktionsavgifter förutsätter också att den ansvarige ska få möjlighet till rättelse, innan en dubblad sanktion tas ut för en liknande överträdelse. Här gäller också en tidsgräns, se 1 kap. 4 § förordningen. Ett jämförbart skydd finns i vitesrätten: enligt 9 § andra stycket viteslagen begränsas det sammanlagda beloppet vid samtidig prövning av flera överträdelse. Eftersom både vite och miljösanktionsavgifter är administrativa sanktioner av straffrättslig karaktär med syfte att uppnå regelefterlevnad bör motsvarande proportionalitetstänkande gälla för miljösanktionsavgifter. Dagens möjlighet till massbeslut, utan föregående varning eller möjlighet till rättelse, stämmer illa med denna konstruktion.

Avfall Sverige menar att sanktionsbestämmelsen måste föreskriva om en begränsning av hur många avgifter som kan beslutas samtidigt, samt en preskriptionsbestämmelse som motsvarar den tid som uppgiften ska sparas av verksamhetsutövaren. Att sanktionsavgift idag kan dömas ut för en anteckning som missades fyra år tidigare och som den ansvarige inte ens behöver ha kvar och därför kan ha raderat, är inkonsekvent och orimligt.

Samtidigt har i Sverige Mark- och miljööverdomstolen i mål om spårbarhet konstaterat att någon samlad bedömning inte kan göras utan en jämningsbestämmelse i miljöbalken, vilket visar behovet av en reform. Parallellt med denna remiss, är promemorian Ett nytt system för miljösanktionsavgifter (KN2026/01561), på remiss till den 16 november 2026. Där föreslås införandet av rörliga avgifter anpassade efter hur allvarlig en överträdelse är. De nya reglerna föreslås gälla från den 1 juni 2027. Avfall Sverige avser att yttra sig över remissen.

4.3.3 Avfall Sveriges förslag

Naturvårdsverkets förslag:

Förordningen (2012:259) om miljösanktionsavgifter

11 kap. 8 b §

För en överträdelse av 6 kap. 3 eller 16 § avfallsförordningen (2020:614) genom att inte ta fram en transportanteckning innan farligt avfall transporteras inom Sverige eller vara försenad med att till Naturvårdsverkets avfallsregister lämna de uppgifter som ska antecknas enligt 6 kap. 3–9 §§ samma förordning ska en miljösanktionsavgift betalas med 5 000 kronor.

Denna förordning träder i kraft den [arton månader efter beslut].

Avfall Sveriges förslag till tillägg:

Förordningen (2012:259) om miljösanktionsavgifter

11 kap. 8 b §

...

Sanktionsavgift enligt första och andra styckena får inte tas ut för fler än tio överträdelse i ett beslut. Innan ytterligare beslut om sanktionsavgift för överträdelse enligt 8 b §, ska den ansvarige ha fått rimlig tid för rättelse.

Sanktionsavgift får inte tas ut för brister i anteckning som den ansvarige vid tidpunkten för yttrande enligt 30 kap. 3 § andra stycket miljöbalken inte längre var skyldig att spara.

5. Ikraftträdande, övergångsbestämmelser och genomförbarhet

5.1 Övergångsbestämmelser

Naturvårdsverket anger i förslaget att tidigare regler fortsatt ska tillämpas på överträdelser som begåtts före ikraftträdandet. Avfall Sverige vill dock betona att även vid sådana övergångsregler så gäller fortfarande allmänna rättsprinciper och etablerad praxis såsom att den mildare regleringen för den enskilde ska tillämpas i vid sanktioner (lex mitior-principen). Det innebär att den gamla eller den nya regleringen kan vara tillämplig under övergångsperioden beroende på vilken som gynnar den enskilde verksamhetsutövare mest.

Naturvårdsverket föreslår vidare att förändringarna i spårbarhetssystemet ska träda i kraft 18 månader efter beslut, och att regler om POP-spårbarhet ska börja gälla tidigast 12 månader efter beslut. Avfall Sverige anser i stället att införandet bör ske i omvänd ordning, så att de generella förändringarna av spårbarhetssystemet genomförs först. Regler om POP-spårbarhet bör därefter införas vid ett senare tillfälle, när system, rutiner och vägledning är fullt utvecklade och förändringarna hunnit utvärderas.

Avfall Sverige bedömer att 18 månader efter beslut bör ses som en miniminivå. Kommuner och verksamheter behöver tillräcklig tid för att anpassa IT-system, uppdatera rutiner, utbilda personal, informera lokala verksamheter som hämtar eller lämnar avfall, ändra avtal och instruktioner och testa nya digitala flöden.

Avfall Sveriges kommunala medlemmar har dock efterfrågat att undantagen, som inte kräver utveckling av Naturvårdsverkets system, införs snarast möjligt för att minska den administrativa bördan något under övergångstiden.

5.2 Den digitala infrastrukturen behöver fungera och komma på plats först

Avfall Sverige delar Naturvårdsverkets bedömning att avfallsregistrets digitala infrastruktur behöver utvecklas.

Avfall Sverige vill starkt understryka att ett fungerande digitalt stöd är en grundläggande förutsättning för att spårbarhetssystemet och de föreslagna förenklingarna ska fungera i praktiken.

Avfall Sverige anser att avfallsregistret bör utvecklas så att verksamheter kan:

- se sina egna rapporterade uppgifter,
- följa sitt avfall efter det lämnat den egna verksamheten,
- kontrollera vad ombud har rapporterat,
- återanvända uppgifter vid återkommande liknande transporter,
- skicka och ta emot identifikationsnummer digitalt,
- få aviseringar och påminnelser när andra verksamheter anger den egna verksamhetens organisationsnummer eller avfallets identifikationsnummer, och
- rätta och ändra uppgifter på ett enkelt sätt.

Om dessa funktioner saknas, riskerar regelverket att i stället leda till ökad manuell hantering och därmed motverka syftet med förenklingen. Avfall Sverige anser därför att

nya krav inte bör träda i kraft förrän nödvändig digital infrastruktur, inklusive e-tjänster, API:er och vägledning, finns fullt utvecklad och testad.

6. Om förslaget om spårbarhet för långlivade organiska föroreningar (POPs) i avfall

Avfall Sverige är starkt kritiskt till förslaget om spårbarhet för långlivade organiska föroreningar (POPs) i dess nuvarande utformning.

6.1 *Dagens krav får inte tolkas på ett sätt som tar den kommunala avfallshanteringen längre ifrån en cirkulär ekonomi*

Avfall Sverige förstår EU:s POPs-förordning på det sättet att aktörer måste förstöra POPs över en viss koncentrationsnivå, vilket indirekt innebär ett ansvar att känna till om avfallet man har ansvar för innehåller POPs och i vilken koncentration.

Avfall Sverige vill understryka att detta inte ska kunna förstås som en skyldighet att analysera varje enskild produkt eller artikel som lämnas som avfall från hushåll eller kommunalt avfall. Kommunalt avfall består av mycket stora, heterogena och löpande föränderliga flöden, i Sverige pratar vi om nästan ett halv ton avfall per person och år. Det är därför varken praktiskt, ekonomiskt eller miljömässigt rimligt att kommuner ska behöva kontrollera varenda non-stick-stekpanna, impregnerad jacka, plastprodukt eller annan konsumentvara som teoretiskt kan innehålla POPs. Den tolkningen skulle riskera att göra den kommunala avfallshanteringen ogenomförbar och leda till oproportionerliga kostnader utan motsvarande miljönytta. Framför allt om det leder till att allt avfall går till energiåtervinning av försiktighetsprincip, i stället för förberedelse för återanvändning eller materialåtervinning.

6.2 *Förenkla POPs-regleringen*

Hälften av de kemiska ämnen och föreningar som nämns i POP-förordningen bilaga IV (bland annat DDT) är redan farligt avfall enligt 2 kap 3 § andra stycket avfallsförordningen, när koncentrationsgränserna i bilagan överskrids. Det innebär att hälften av POPsarna redan idag omfattas av spårbarhet. Avfall Sverige menar att man bör utreda om harmonisering av klassificeringen så att *alla* ämnen och föreningar som anges i POPs-förordningens bilaga IV klassas som farligt avfall när koncentrationsgränserna överskrids. Då hade man i avfallsförordningen kunnat hänvisa till POPs-förordningen. Det hade även underlättat vid uppdatering av både halter och när nya ämnen tillkommer i POPs-förordningen.

Avfall Sverige anser att det behöver tydliggöras hur den som antecknar enligt 3-8 §§ praktiskt ska kunna avgöra om avfallet innehåller långlivade organiska föroreningar över relevanta koncentrationsgränser. Det bör särskilt klargöras vilken kunskap som kan krävas av olika aktörer i avfallskedjan. En transportör eller mottagare kan inte alltid självständigt bedöma innehållet i avfallet. Ansvarsfördelningen bör därför förtydligas.

6.3 *Vilket avfall omfattas?*

Förslaget kräver anteckning när avfall innehåller POPs över gränserna i bilaga IV till förordning (EU) 2019/1021 och uppgift om vilka specifika POP-ämnen som förekommer.

För många kommunala avfallsströmmar, särskilt sådana som inte redan är farligt avfall, kan detta inte avgöras utan omfattande och kostsam provtagning. Det är inte praktiskt

genomförbart i löpande verksamhet, särskilt för småföretag och kommunala mottagningssystem. POP över koncentrationsgränsen kan exempelvis förekomma i enskilda konsumentprodukter. Kravet förutsätter i praktiken laboratoriekapacitet i hela avfallskedjan men det är inte rimligt att innebära analys av varje enskilt objekt.

Följden riskerar att bli antingen bred överklassificering som potentiellt POP-innehållande avfall eller bristande efterlevnad; båda motverkar regelverkets syfte. Förslaget behöver därför omarbetas i grunden. Kraven måste knytas till faktisk och rimligen tillgänglig kunskap om avfallet i fråga i respektive led, och Naturvårdsverket bör även analysera hur andra länder har genomfört reglerna.

6.4 *POPs-reglerna måste undantas från sanktionsavgifter*

Om POP-halter konstateras först genom analys i ett senare led uppstår en central fråga om ansvar för tidigare hanterare. Tidigare aktörer bör inte kunna sanktioneras när de saknat kännedom om innehållet, särskilt när de inte längre har tillgång till avfallet.

Miljösanktionsavgift bör därför bara kunna aktualiseras när det är fastställt att avfallet överskrider POP-gränserna och den ansvariga aktören rimligen borde känt till detta.

Det behövs uttryckliga undantag från sanktionsavgift, åtminstone tills effekten av reglerna, och möjligheten att efterleva dem i praktiken, följts upp och analyserats närmare.

6.5 *Andra utsorteringskrav gäller fortfarande för POPs-avfall*

Avfall innehållande POPs som inte är farligt avfall, har inte ett separat utsorteringskrav som många andra avfallstyper har. Detta innebär att utsortering av POPs kommer att öka antalet fraktioner för verksamheter markant – det kommer bli en separat POPs-fraktion för alla fraktioner som redan finns idag, exempelvis en fraktion för plastförpackningar *med* POPs och en fraktion för plastförpackningar *utan* POPs, en för textilavfall med och en för textilavfall utan. Det här är en stor förändring i sorteringskunskap, yta, kostnader, kärl och administration som inte har konsekvensutretts. Samtidigt läggs detta avfall idag (och i framtiden) till destruering, det vill säga förbränning.

6.6 *Förslag till författningsändringar om inte förslaget omarbetas*

Naturvårdsverkets förslag:

Avfallsförordningen 6 kap. 2 § Vad som i detta kapitel gäller för farligt avfall gäller även för icke-farligt avfall som innehåller långlivade organiska föroreningar över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till förordning (EU) 2019/1021.

Avfall Sverige anser att en mer ändamålsenlig lösning är att harmonisera regelverket genom att låta POPs-ämnen i större utsträckning klassificeras som farligt avfall, eftersom en betydande andel redan omfattas av befintliga regler om spårbarhet. Vi föreslår därför att man ändrar i definitionen i avfallsförordningens första kapitel.

Avfall Sveriges förslag:

~~Avfallsförordningen 6 kap. 2 § Vad som i detta kapitel gäller för farligt avfall gäller även för icke-farligt avfall som innehåller långlivade organiska föroreningar över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till förordning (EU) 2019/1021.~~

Avfallsförordningen 1 kap. 2 §

2 § /Träder i kraft l:2026-07-01/ I denna förordning avses med

[...]

farligt avfall: avfall som i bilaga 3 beskrivs med en avfallskod markerad med en asterisk (*), **samt långlivade organiska föroreningar över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till förordning (EU) 2019/1021.**

[...]

Naturvårdsverkets förslag:

9 § Den som antecknar enligt 3–8 §§ ska när avfallet innehåller långlivade organiska föroreningar över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till förordning (EU) 2019/1021, för varje typ av avfall, ange vilken eller vilka långlivade organiska föroreningar som förekommer i avfallet.

Avfall Sverige anser att paragrafen i sin nuvarande utformning ställer krav som i många fall inte är praktiskt genomförbara, eftersom det saknas faktisk möjlighet att fastställa innehållet av specifika POPs-ämnen utan omfattande provtagning. Kraven bör därför kopplas till den kunskap som rimligen finns hos aktören och inte förutsätta eller kräva laboratorieanalys i varje led av avfallskedjan.

Vidare bör regelverket möjliggöra att avfall kan anges som potentiellt innehållande POPs när exakt identifiering inte är möjlig, för att undvika både överklassificering och bristande efterlevnad. Detta skulle skapa ett mer proportionerligt och praktiskt tillämpbart system.

Avfall Sveriges förslag:

9 § Den som antecknar enligt 3–8 §§ ska, **i den mån det är känt eller rimligen kan fastställas**, när avfallet innehåller långlivade organiska föroreningar över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till förordning (EU) 2019/1021, för varje typ av avfall, ange vilken eller vilka långlivade organiska föroreningar som förekommer i avfallet.

Skyldigheten enligt första stycket gäller endast när uppgiften om innehåll av långlivade organiska föroreningar kan fastställas utan särskild provtagning eller analys.

Om sådan kunskap saknas ska avfallet i stället kunna anges som avfall som kan innehålla långlivade organiska föroreningar.

7. Övriga kommentarer

7.1.1 Uppvisande av transportanteckning under transport

Naturvårdsverkets förslag:

12 § En transportanteckning som tagits fram enligt 3–4 §§ ska på begäran från tillsynsmyndigheten kunna uppvisas under den transport som transportanteckningen avser.

Avfall Sverige har inga invändningar mot att transportanteckning ska kunna uppvisas under transport. Vi menar dock att framtagandet av transportanteckning endast ska gälla vid *överlåtelse*, såsom det beskrivs i avfallsdirektivet 19.2, se våra andra förslag ovan.

7.1.2 Skyldighet att lämna uppgifter till avfallsregistret m.m.

Naturvårdsverkets förslag:

17 § Den som har lämnat felaktiga uppgifter till avfallsregistret ska så snart som möjligt elektroniskt lämna korrekta uppgifter.

Avfall Sverige tillstyrker att felaktiga uppgifter ska och borde kunna rättas. Avfall Sverige anser dock att det behöver utvecklas tydliga och användarvänliga funktioner för rättelse i avfallsregistret. Vi menar också att det måste finnas utrymme för att exempelvis uppskatta vikt utan att behöva detaljkorrigera mindre viktskillnader i efterhand.

7.1.3 Skyldighet för Naturvårdsverket att lämna ut uppgifter som finns i avfallsregistret

Naturvårdsverkets förslag:

24 § Naturvårdsverket ska på begäran lämna ut de uppgifter ur avfallsregistret som behövs för tillsyn, brottsbekämpande eller brottsförebyggande verksamhet till

1. en myndighet som ansvarar för tillsyn i fråga om avfall,
2. en myndighet som ansvarar för tillsyn av transporter av farligt gods enligt förordningen (2006:311) om transport av farligt gods,
3. Ekobrottsmyndigheten,
4. Kemikalieinspektionen,
5. Kustbevakningen,
6. Polismyndigheten,
7. Skatteverket,
8. Säkerhetspolisen, eller
9. Tullverket.

Avfall Sverige har inga invändningar men menar att det varit en förenkling om relevanta myndigheter i stället hade stabil tillgång till systemet utan att behöva begära ut särskilda enskilda uppgifter, se våra andra förslag.

7.1.4 Bemyndigande för Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets förslag:

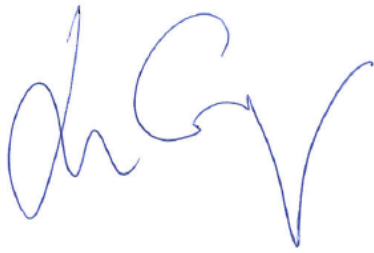
25 § Naturvårdsverket får meddela ytterligare föreskrifter om

1. anteckningsskyldigheten enligt 3–8 §§, och
2. skyldigheten att lämna uppgifter till avfallsregistret.

Avfall Sverige anser att det är viktigt att Naturvårdsverkets föreskriftsrätt används för att förenkla tillämpningen och inte för att införa nya detaljerade krav som motverkar syftet med förordningsändringarna. Föreskrifter och vägledning bör tas fram i nära dialog med berörda aktörer, inklusive kommuner, kommunala bolag, privata avfallsaktörer och systemleverantörer.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi till rådgivare för insamling av farligt avfall, Camilla Nilsson, camilla.nilsson@avfallsverige.se; och vår seniora miljöjurist Andrea Hjärne, andrea.hjarne@avfallsverige.se, tfn. 040-35 66 00.

Med vänlig hälsning
Avfall Sverige

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Lars Stjernkvist'.

Lars Stjernkvist
Ordförande

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Tony Clark'.

Tony Clark
Vd